

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939r.

Program Wychowawczy Szkoły

Styczeń 2016

1.WSTĘP

Wychowanie to świadome, zaplanowane, a zarazem realistyczne działanie całej społeczności szkolnej zakładające również współpracę z najbliższym środowiskiem ucznia. W wychowaniu trzeba umieć się porozumiewać, prosić o pomoc i samemu pomagać, bo razem można zdziałać o wiele więcej. **Zmodyfikowany Program Wychowawczy** staraliśmy się tak skonturować, by spełniał wymogi podstawy programowej, rządowego programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła” oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii a zarazem spełniał oczekiwania uczniów, rodziców i nauczycieli. Szkoła jest miejscem, w którym – jak w lustrze – odślaniają się wszelkie trudności, z którymi boryka się młode pokolenie Polaków. Trudności tych jest wiele, gdyż obserwujemy obecnie poważny kryzys dzieci i młodzieży. Jest on w dużym stopniu odzwierciedleniem kryzysu ludzi dorosłych. Żyjemy w czasach, w których problemy w różnych dziedzinach działalności państwa powodują brak stabilizacji zawodowej i materialnej, bezrobocie, dewaluację wartości i brak autorytetów. Ponadto dominuje roszczeniowa postawa zarówno wśród dzieci jak i dorosłych, niepokoi też kryzys rodziny, który niekorzystnie wpływa na rozwój dziecka. W obecnych rodzinach zauważamy brak emocjonalnego kontaktu, wzrost konfliktów, następuje dezintegracja form życia rodzinnego, brak dbałości o zainteresowania kulturalne. Problemy wychowawcze wzmagają kino, przemysł muzyczny, telewizja, Internet. Lansują one nowe autorytety ze świata filmu, muzyki czy sportu, postrzegane jako symbol sukcesu, zamożności, siły, swobodnego, niekiedy hulaszczego trybu życia. Media wkroczyły w nasze życie, propagują swój system wartości: sukcesu i wolę zwycięstwa za wszelką cenę, agresję, przemoc, zubożenie na dobro i zło, konsumpcyjny styl życia. Niebezpieczeństwo tkwi w tym, że często młody człowiek utożsamia się ze swoim idolem, który staje się dla niego autorytetem.

Gdybyśmy tak my – społeczeństwo - przyjrzeni się sobie uważnie, to okazałoby się, że jesteśmy społeczeństwem przyzwalającym. Rozpowszechniła się wśród nas pajdokracja, której przejawem jest przecenianie dziecięcych potrzeb z jednoczesnym lekceważeniem wymogów społecznych. Dyskusja nad miejscem wychowania we współczesnej szkole i nad jego kształtem powinno iść zarówno w kierunku poszukiwania odpowiedzi na pytania podstawowe o cele i wartości wychowania, jak i na pytania szczegółowe dotyczące wyboru metod wychowawczych, sposobów interwencji pedagogicznej i jej zakresu, środków zapobiegających sytuacjom rodzącym zagrożenia.

2. PODSTAWA PRAWNA.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej 1997

Art. 48, ust. 1.

„Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania”.

Art. 53, ust. 3.

„Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem.”

Art. 72, ust. 1.

„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.”

Art. 72, ust. 3.

„W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są obowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka.

Konwencja o Prawach Dziecka

Deklaracje:

„Rzeczpospolita Polska uważa, że wykonania przez dziecko jego praw określonych w konwencji, w szczególności praw określonych w artykułach od 12 do 16, dokonuje się z poszanowaniem władzy rodzicielskiej, zgodnie z polskimi zwyczajami i tradycjami dotyczącymi miejsca dziecka w rodzinie i poza rodziną.”

Ustawa Konkordatowa

Art. 12

„Uznając prawo rodziców do religijnego wychowania dzieci oraz zasadę tolerancji, państwo gwarantuje, że szkoły publiczne i ponadpodstawowe oraz przedszkola prowadzone przez organy administracji państwowej i samorządowej, organizują zgodnie z wolą zainteresowanych, naukę religii w ramach planu zajęć szkolnych i przedszkolnych.”

Karta Nauczyciela

Art. 6

„Nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą; wspierać każdego ucznia w jego rozwoju oraz dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego. Nauczyciel obowiązany jest kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka; dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów."

Preambula Ustawy o systemie oświaty z dn. 7. 09. 1991 r.

„Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa; kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniem zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka. Nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności."

Ustawa o systemie oświaty z dn. 7. 09.1991 r.

Art.4

„Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, a także szanowania godności osobistej ucznia."

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego

Program uwzględnia wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym.

Rządowy Program na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”

Program uwzględnia treści wychowawcze zawarte w Rządowym programie „Bezpieczna i przyjazna szkoła”

Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii

Program uwzględnia opisane w rozporządzeniu wymagania.

3. MISJA WYCHOWAWCZA SZKOŁY

„Do wychowania dziecka potrzeba morza miłości i oceanu cierpliwości”

Janusz Korczak

Stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju każdego ucznia, tak aby umożliwić mu potencjalny sukces w dalszej edukacji, na kolejnym etapie kształcenia. Traktowanie podmiotowo uczniów, rodziców i nauczycieli. Zintegrowanie ze społecznością lokalną i otwartość na inicjatywy.

4. WIZJA WYCHOWAWCZA SZKOŁY

Szkoła świadoma współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych, tworzona w oparciu o kulturę i tradycje narodową, cywilizację europejską oraz ponadczasowe i ogólnoludzkie wartości.

Społeczność szkolną jako formę wspólnoty wychowawczej stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły, współpracujący w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną, profilaktyczną wśród uczniów, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli i wychowawców i innych pracowników szkoły mającą na celu przeciwdziałanie pojawieniu się zachowań ryzykownych.

Działalność wychowawcza w szkole będzie polegała na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. Fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych.
2. Psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności.
3. Społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorców i norm społecznych oraz ćwiczeniu wypełniania ról społecznych.
4. Aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego, stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Dojrzałą osobowością cechuje się uczeń, który w swym postępowaniu zdolny jest otwierać się na innych ludzi, zachowując podstawową kontrolę własnych uczuć oraz jest zdolny realistycznie oceniać swoje możliwości.

5. CELE PRACY WYCHOWAWCZEJ

CELE GŁÓWNE:

1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska wychowawczego jakim jest szkoła.
2. Kształtowanie u uczniów postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu.
3. Kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji.
4. Wspomaganie dziecka w rozwoju psychicznym, społecznym, aksjologicznym, fizycznym i estetycznym.
5. Przygotowanie dziecka do życia w zgodzie z samym sobą, ludźmi i przyrodą (na miarę swoich możliwości).
6. Budzenie świadomości przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej).

7. Dążenie do ukształtowania umiejętności potrzebnych dziecku do radzenia sobie w codziennych sytuacjach.
8. Kształtowanie umiejętności społecznych opartych na szacunku, tolerancji, posłuszeństwie, prawdzie, dobru i mądrości.
9. Wzbudzanie w rodzicach motywacji do szukania i niwelowania niepożądanych zjawisk wychowawczych;

CELE OPERACYJNE:

1. Dbłość o kulturę języka.
2. Kształtowanie prozdrowotnego stylu życia oraz dbłości o zdrowie.
3. Dostarczenie wiadomości i doświadczeń społecznych zmierzających do prawidłowego kształtowania osobowości, otwartości w życiu społecznym.
4. Rozwijanie poczucia poszanowania dobra wspólnego.
5. Rozwijanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania poprawnych kontaktów społecznych z innymi, stosunków w relacjach rówieśniczych.
6. Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych.
7. Kształtowanie postaw akceptujących różnorodność.
8. Kształtowanie systemu wartości i opartego na nim sensu życia.
9. Wspomaganie uczniów w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu. Rozwijanie zdolności do wybierania pozytywnych, a nie negatywnych stylów życia.
10. Rozwijanie dojrzałej odpowiedzialności, jako właściwego wzorca ról do naśladowania przez innych.
11. Kształcenie umiejętności działania w różnych sytuacjach szkolnych – w tym w sytuacjach trudnych;
12. Rozwijanie samorządności przez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu imprez klasowych, szkolnych.
13. Kształcenie umiejętności współistnienia oraz współdziałania w grupie rówieśniczej i społecznej przez wspólną naukę, zabawę i wybór właściwych form spędzania wolnego czasu, w oparciu o solidarność koleżeńską i zaufanie.
14. Zaszczepienie postaw pozytywnego i zrównoważonego reagowania w sytuacjach trudnych;
15. Budowanie obrazu własnej osoby w oparciu o pozytywną samoocenę;
16. Pomoc nauczycielom, wychowawcom i rodzicom w zdobywaniu wiedzy

- i praktycznych umiejętności wychowawczych;
17. Kształcenie umiejętności porozumiewania się, rozwiązywania problemów wychowawczych.
 18. Uczenie odróżniania dobra od zła, praw i obowiązków.
 19. Bezpieczne korzystanie z cyberprzestrzeni.
 20. Kształtowanie postawy otwartości i budowanie pozytywnego klimatu szkoły.
 21. Poprawa bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego w szkole.

6. ZADANIA SZKOŁY

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, wśród uczniów, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli i wychowawców i innych pracowników szkoły mającą na celu przeciwdziałanie pojawieniu się zachowań ryzykownych.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1. Współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia.
2. Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu.
3. Wzmocnienie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną.
4. Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmocnienie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami.
5. Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków.
6. Wzmocnienie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów.
7. Rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej.
8. Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy

i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. Poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
2. Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków;
3. Kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
4. Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;

Działalność informacyjna w szkole i placówce polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych uczniów, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji, skierowanych do uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły lub placówki.

Działalność wychowawcza, edukacyjna i informacyjna może być realizowana w ramach:

- zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- innych zajęć edukacyjnych;
- zajęć z religi/etyki;
- zajęć edukacyjnych wychowania do życia w rodzinie;
- zajęć z wychowawcą;
- zajęć z art. 42 ust. 2 pkt 2 Karta Nauczyciela;
- pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Szkoła przy prowadzeniu działalności współpracuje z jednostką samorządu terytorialnego, poradnią psychologiczno- pedagogiczną, placówką doskonalenia nauczycieli, powiatową stacją sanitarno- -epidemiologiczną, Policją, podmiotami realizującymi świadczenia

zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej **w szczególności przy opracowaniu diagnozy** w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka, dotyczącej uczniów lub wychowanków, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły lub placówki.

Czynniki chroniące - indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Czynniki ryzyka - indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Podstawę do podejmowania działalności, stanowi opracowywana w każdym roku szkolnym diagnoza.

W oparciu o diagnozę, nauczyciel lub wychowawca w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły wybiera formę, w której realizuje działalność, uwzględniając wykorzystanie aktywnych metod pracy.

7. MODEL UCZNIĄ SZKOŁY

Jest tolerancyjny:

- umiejętnie godzi dążenie do dobra własnego z dobrem innych;
- szanuje innych (ich poglądy, pochodzenie, status majątkowy, wyznanie itp.);
- jest pozytywnie nastawiony wobec innych;
- akceptuje i dąży do integracji z niepełnosprawnymi;
- pomaga słabszym, młodszym kolegom;
- jest wrażliwy na potrzeby innych;
- umie porozumiewać się z innymi.

Zna swoje mocne i słabe strony, potrafi nad nimi pracować:

- analizuje i modyfikuje swoje działania w zależności od potrzeb (potrafi dokonać samooceny, pracuje nad sobą, stara się eliminować swoje wady);

- jest sprawny fizycznie, dba o własne zdrowie (nie używa alkoholu, papierosów, narkotyków);
- potrafi dokonać właściwych, społecznie akceptowanych wyborów;
- ma poczucie własnej wartości, jest asertywny i empatyczny.

Jest odpowiedzialny:

- rzetelną pracą dąży do osiągnięcia swoich celów (jest przygotowany do lekcji, systematycznie uczęszcza do szkoły, można na nim polegać);
- umie ponosić odpowiedzialność za podjęte decyzje;
- zna swoje prawa i obowiązki;
- potrafi zastosować w praktyce wiedzę i umiejętności;
- sumiennie wywiązuje się z powierzonych mu zadań;
- interesuje się przyrodą, odczuwa potrzebę kontaktu z nią, potrafi chronić środowisko.

Jest kulturalny:

- dba o swój wygląd i otoczenie;
- odczuwa potrzebę uczestnictwa w życiu kulturalnym (książka, kino, teatr, muzea itp.)
- szanuje wspólne dobro (mienie szkolne, przyrodę, urządzenia w otoczeniu);
- używa zwrotów grzecznościowych i dba o piękno języka polskiego - nie używa wulgaryzmów;
- zna i stosuje normy dobrego zachowania.

Ceni wartości rodziny i jest przygotowany do uczestnictwa w kulturze narodowej i europejskiej:

- zna przeszłość historyczną swojej miejscowości, regionu ;
- zna obrzędy, tradycje i zwyczaje rodzinne, regionalne;
- zna lokalne miejsca pamięci narodowej;
- potrafi odszukać obiekty zabytkowe w swojej miejscowości;
- jest dumny z przynależności narodowej (posiada podstawową wiedzę dotyczącą historii kraju, symboli narodowych);
- zna położenie geograficzne swojej miejscowości, regionu i potrafi scharakteryzować jej walory krajobrazowe - przyrodnicze na tle innych regionów Polski i Europy.

Posiada wysoki poziom wiedzy (adekwatny do swoich możliwości i umiejętności).

- potrafi zastosować w praktyce wiedzę i umiejętności;
- dąży do osiągnięcia sukcesu;
- potrafi samodzielnie korzystać z różnorodnych źródeł informacji a także z nowoczesnych jej nośników;
- jest przygotowany do następnego etapu nauki.

8. ZADANIA NAUCZYCIELA WYCHOWAWCY

1. Organizuje ciekawe zajęcia edukacyjne i pozalekcyjne rozwijające osobowość wychowanków.
2. Organizuje i koordynuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną wobec uczniów w swojej klasie.
3. Dopasowuje wymagania programowe do możliwości uczniów.
4. Daje szansę każdemu uczniowi, by wykazał się tym, co robi najlepiej.
5. Stara się być autorytetem, doradcą i przewodnikiem.
6. Mobilizuje uczniów do nauki, stosując różnorodne formy i metody pracy.
7. Troszczy się o harmonijny rozwój ucznia, stwarza sytuacje, w których uczeń rozwija wszystkie sfery swojej osobowości.
8. Uczy samodzielności i odpowiedzialności.
9. Bezwarunkowo akceptuje ucznia jako osobę, natomiast warunkowo jego postępowanie.
10. Przygotowuje do życia w rodzinie i społeczeństwie.
11. Dąży do stworzenia w szkole życzliwej i serdecznej atmosfery, pełnej wzajemnego szacunku i tolerancji.
12. Przygotowuje uczniów do życia w świecie dorosłych poprzez ukazywanie różnych aspektów życia społecznego wraz z jego zagrożeniami.
13. Pomaga rodzinie w zdobywaniu wiedzy i kompetencji z dziedziny wychowania, otacza szczególną opieką rodziny dysfunkcyjne.
14. Dąży do rozwijania w uczniach dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie dobra, prawdy i piękna.
15. Stara się rozbudzić w uczniach wrażliwość moralną, by dochodzenie do celów życiowych odbywało się uczciwą drogą.
16. Kształtuje w uczniach postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów.

17. Doskonali umiejętności współdziałania w grupie rówieśniczej i społecznej poprzez rozwijanie dobrej komunikacji, otwartości w wyrażaniu swoich myśli, uczuć i przekonań, nie lekceważąc uczuć i poglądów innych.

9.METODY REALIZACJI PROGRAMU

- Gry, zabawy i ćwiczenia interaktywne
- Rozwiązywanie konfliktów
- Rozmowa kierowana
- Dyskusje na forum klasy
- Praca z tekstem
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Scenki darmowe
- Twórczość plastyczna, techniczna i artystyczna dzieci
- Wycieczki, imprezy klasowe i szkolne, wyjazdy do kina, teatru, na koncerty
- Konkursy, ankiety, testy, quizy.

10.FORMY REALIZACJI PROGRAMU

- interaktywne wykłady
- warsztaty,
- treningi umiejętności,
- projektów,
- debat,
- szkoleń,
- spektakli teatralnych,
- spotów,
- kampanii społecznych, happeningów,
- pikników edukacyjnych
- w innych formach uwzględniających wykorzystanie aktywnych metod pracy.

11.MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program Wychowawczy Szkoły podlega monitorowaniu i ewaluacji.

Monitorowaniu podlegać będą:

- realizacja zaplanowanych działań wychowawczych w poszczególnych klasach;
- skuteczność stosowanych metod i środków wychowawczych;
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz wychowania dziecka;
- działalność kół zainteresowań;
- realizacja zajęć wychowania do życia w rodzinie.;
- organizacja oraz przebieg imprez i uroczystości klasowych, szkolnych;
- organizacja, cele oraz przebieg wycieczek szkolnych;

Ewaluacja:

Zmierzać będzie do stwierdzenia: w jakim stopniu zamierzone cele są realizowane, oraz czy podejmowane działania wychowawcze są efektywne. Uzyskane wyniki ułatwią podjęcie decyzji co do kontynuowania lub zmian jakościowych programu wychowawczego szkoły. Zespół ewaluacyjny: określa przedmiot badań; opracowuje narzędzia badawcze; przeprowadza badania, analizuje wyniki i formułuje wnioski a następnie opracowuje raport, który przedstawia na posiedzeniu. Raport pozostaje w dokumentacji szkolnej.

12. SCHEMAT PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ W RADYMNIE.

ZADANIA	TREŚCI PROGRAMOWE	SPOSOBY REALIZACJI	SPODZIEWANE EFEKTY
Budowanie przyjaznego, bezpiecznego uczniom klimatu szkoły.	Rozpoznawanie i uwzględnianie potrzeb dzieci przy określaniu okresu adaptacyjnego.	Zabawy sprzyjające adaptacji. Indywidualizacja pracy. Zorganizowanie dla uczniów klas młodszych miejsca do zabaw i wypoczynku.	Uczeń chętnie chodzi do szkoły, czuje się w niej bezpiecznie
	Integracja ze środowiskiem szkolnym nowo przyjętych uczniów i integracja zespołów klasowych.	Wdrażanie do życia w klasie i w szkole oraz prowadzenie zajęć integracyjnych. Indywidualizacja pracy wychowawczej. Zapewnienie opieki świetlicowej uczniom.	Uczeń prawidłowo funkcjonuje w zespole klasowym. Obdarza uwagę dzieci i dorosłych, słucha ich wypowiedzi i chce zrozumieć, co przekazują; komunikuje w jasny sposób swoje potrzeby, spostrzeżenia, odczucia.
	Budowanie atmosfery sprzyjającej poczuciu przynależności uczniów do zespołu klasowego i społeczności szkolnej.	Praca wychowawcza z zespołem klasowym i środowiskiem szkolnym.	Uczeń ma poczucie przynależności do grupy rówieśniczej, do szkoły.

Organizacja zespołu klasowego.	Wdrażanie do samorządnej działalności w klasie i w szkole.	Wybór samorządu klasowego. Rozwijanie samorządności uczniów przez wspieranie ich i pomoc w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu imprez klasowych, szkolnych.	Uczeń jest aktywny w organizowaniu życia klasy.
	Zapoznanie i przypominanie regulaminu szkolnego oraz zasad oceniania i promowania.	Informowanie uczniów o ich prawach i obowiązkach szkolnych w oparciu o regulamin i statut szkoły.	Uczeń zna swoje prawa i obowiązki.
	Kształtowanie umiejętności współzycia w grupie rówieśniczej, klasowej, szkolnej.	Integracja zespołu klasowego. Współpraca i współdziałanie w zespole klasowym.	Uczeń umie współpracować w grupie.
	Wdrażanie zasad bezpieczeństwa, z uwzględnieniem postępowania w razie wypadku lub pożaru.	Zapoznanie uczniów z przepisami BHP w szkole, organizowanie spotkań z koordynatorem do spraw bezpieczeństwa w szkole.	Przestrzega zasad bezpieczeństwa.
Wychowanie społeczne.	Dostarczanie wiadomości i doświadczeń społecznych zmierzających do prawidłowego rozwoju osobowości - zasady współzycia społecznego w szkole.	Tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego uczniów. Trening umiejętności społecznych w formie zabaw integracyjnych, dyskusji na forum klasy, grupy, zastosowania metody dramy. Wprowadzenie jednolitych zasad obowiązujących	Uczeń w kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy, mówi na temat, zadaje pytania i odpowiada na pytania innych osób, dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno. Przestrzega zasad szkolnych. Używa zwrotów grzecznościowych

		w szkole. Podejmowanie działań służących uspołecznieniu, integrowaniu środowiska szkolnego, w tym uczniów z niepełno sprawnościami, przewlekle chorych itp.	Jest tolerancyjny, potrafi uszanować odmienność innych
	Samopomoc, w tym samopomoc koleżeńska.	Rozmowy kierowane na temat kultury zachowania, właściwych postaw wobec kolegów, nauczycieli i personelu szkoły, akceptacji rówieśniczej.	Uczeń jest uczynny i wrażliwy na potrzeby innych. Potrafi przyjść innym z pomocą. Zachowuje się kulturalnie.
	Zasady bezpiecznego zachowania się w środowisku szkolnym.	Pogadanki służące wyrobieniu u uczniów postawy wzajemnej życzliwości i pomocy wobec rówieśników oraz zasady zachowania ostrożności w stosunku do obcych.	Uczeń zachowuje się w bezpieczny sposób. Uczeń zna zagrożenia ze strony ludzi; wie, do kogo i w jaki sposób należy się zwrócić o pomoc. Uczeń wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego.
	Przeciwdziałanie agresji słownej i fizycznej a także przemocy. Rozwijanie umiejętności asertywnych.	Ustalenie i wdrożenie w szkole zasad bezpiecznych zabaw w czasie przerw międzylekcyjnych. Lekcje wychowawcze poświęcone agresji i przemocy oraz rozwijające asertywność, kompetencje pokojowego rozwiązywania konfliktów i sporów.	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności radzenia sobie w konstruktywny sposób z agresją i przemocą. Uczeń kontroluje swoje zachowania i wypowiedzi.

	Kształtowanie umiejętności społecznych opartych na szacunku, tolerancji, posłuszeństwie, prawdzie, dobru i mądrości. Respektowanie wartości i norm życia społecznego.	Pogadanki na temat niecenzuralnego, wulgarnego słownictwa, krzywdzenia innych słowem i siłą. Trening umiejętności społecznych w formie zabaw integracyjnych, dyskusji na forum klasy, grupy, zastosowania metody dramy. Uczenie tolerancji i akceptacji, szacunku, koleżeństwa, solidarności, asertywności, budowania empatii.	Uczeń przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz w świecie dorosłych. Grzecznie zwraca się do innych w szkole, w domu i na ulicy. Uczeń jest tolerancyjny, koleżeński.
Estetyka otoczenia.	Kształtowanie poczucia estetyki i odpowiedzialności za wygląd szkoły i jej otoczenia.	Ustalenia zasad wyznaczania dyżurów.	Uczeń wywiązuje się z obowiązków dyżurnego.
	Dbanie o dobro wspólne.	Pogadanki na temat poszanowania mienia szkoły, dobra wspólnego, dbania o czystość szkoły.	Uczeń czuje się odpowiedzialny za czystość klasy i otoczenia.
	Dbanie o estetyczny wygląd klasy i szkoły.	Systematyczne uaktualnianie gazetek klasowych i szkolnych, dbanie o porządek w klasie.	Uczeń wykonuje gazetki szkolne. Uczeń utrzymuje porządek wokół siebie (na swoim stoliku, w Sali zabaw, szatni i w ogrodzie), sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku.

	Dbanie o środowisko.	Zaangażowanie uczniów w akcje na rzecz szkoły i środowiska np. udział w akcji „Sprzątanie świata” itp.	Uczeń wykonuje prace na rzecz środowiska.
Edukacja zdrowotna.	Kształtowanie u uczniów nawyku dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.	Tworzenie i realizowanie całościowej polityki w zakresie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej.	Uczeń dba o własne i innych zdrowie.
	Kształtowanie nawyków dbania o higienę osobistą i czystość odzieży oraz miejsca pracy i wypoczynku.	Pogadanki, organizowanie spotkań z higienistką szkolną.	Uczeń dba o higienę osobistą, prawidłową postawę np. siedząc w ławce, przy stole.
	Znaczenie odżywiania i aktywności fizycznej dla zdrowia.	Prowadzenie na terenie szkoły akcji promujących zdrowe odżywianie się i aktywność fizyczną.	Uczeń uczestniczy w szkolnych akcjach i wie, jakie znaczenie dla zdrowia ma odżywianie się i aktywność fizyczna.

	<p>Rozpoznawanie zagrożeń i umiejętność reagowania na nie.</p>	<p>Pogadanki na temat różnych zagrożeń cywilizacyjnych (lekarstwa, środki chemiczne, psychoaktywne, alkohol, nikotyna, Internet, uzależnienia, media np.) Wskazywanie negatywnych skutków niewłaściwych postaw wobec różnego rodzaju zagrożeń (np. świńska grypa, powódź, pożar).</p> <p>Korekta zachowań niepożądanych</p>	<p>Uczeń wie, że nie może samodzielnie stosować lekarstw i środków chemicznych, niezgodnie z ich przeznaczeniem. Nie używa alkoholu i nie pali papierosów. Wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwyręża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne. Ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu. Stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediów. Wie gdzie zwróć się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.</p>
	<p>Stres w życiu człowieka.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z zagadnieniem i metodami radzenia sobie ze stresem.</p>	<p>Uczeń radzi sobie w sytuacjach stresowych.</p>
	<p>Bezpieczeństwa podczas aktywności fizycznej,</p>	<p>Pogadanki na temat stosowania zasad bezpieczeństwa podczas aktywności fizycznej, praktykowania zachowań prozdrowotnych, zasad rywalizacji sportowej.</p>	<p>Uczeń aktywnie spędza wolny czas. Przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych.</p>

	Bezpieczne uczestnictwo w aktywności fizycznej o charakterze rekreacyjnym i sportowym ze zrozumieniem jej znaczenia dla zdrowia i przeciwdziałania agresji.	Promowanie wśród uczniów zachowań prozdrowotnych i wdrażanie ich do aktywnego spędzania czasu np. na wycieczkach rowerowych, wyjazdach na basen, wycieczkach do lasu np.	Uczeń bezpiecznie zachowuje się na wycieczkach i wyjazdach na basen. Umie wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier. Właściwie reaguje i ocenia zagrożenia społeczne. Zna zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach.
Kultura i sztuka	Rozwijanie zainteresowań kulturą i sztuką.	Organizowanie wycieczek do muzeum, wyjść do kina, wyjazdów do teatru. Rozmowy kierowane na temat odbioru i wartościowania różnych dóbr kultury.	Uczeń chętnie bierze udział spektaklach teatralnych, odwiedza muzea, chodzi do kina. Kulturalnie zachowuje się w kinie i w teatrze. W kontakcie z dziełami sztuki kształtuje hierarchię wartości, wrażliwość, gust estetyczny, poczucie własnej tożsamości i postawę patriotyczną.
	Dobre i złe strony reklamy.	Pogadanki na temat praw konsumentów oraz chwytów marketingowych.	Uczeń umiejętnie korzysta z praw konsumenckich.
	Wpływ mediów i Internetu.	Dyskusje na forum klasy na temat powszechnego korzystania z mediów publicznych oraz ich wpływu na młodych odbiorców.	Uczeń adekwatnie do wieku korzysta z mediów publicznych i Internetu.

Bezpieczeństwo, higiena pracy i nauki.	Higiena pracy i nauki w szkole oraz w domu.	Rozmowy kierowane na temat charakteru pracy umysłowej uczniów z uwzględnieniem wytrwałości, rzetelnej pracy, doprowadzania prac do końca i odpowiedzialności.	Uczeń rozumie potrzebę pracy nad sobą. Zna wartość nauki.
	Bezpieczeństwo uczniów w drodze do szkoły, w czasie przerw w nauce szkolnej.	Pogadanki na temat bezpieczeństwa w czasie drogi do i ze szkoły, w czasie ferii i wakacji oraz w czasie lekcji i przerw międzylekcyjnych.	Uczeń przestrzega zasad bezpieczeństwa.
	Dbłość o bezpieczeństwo własne i innych.	Zapoznanie uczniów z elementami przepisów BHP, z przepisami ruchu drogowego, zasadami obowiązującymi w środowisku szkolnym.	Zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania narzędzi i urządzeń technicznych. Wie jak bezpiecznie poruszać się na drogach (w tym na rowerze). W bezpieczny sposób spędza przerwy w szkole.
Wychowanie przyrodnicze.	Środowisko przyrodnicze w którym żyjemy – wdrażanie do rozumienia i poszanowania przyrody ożywionej i nieożywionej	Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska przyrodniczego. Udział w akcjach ekologicznych np. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”.	Uczeń podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody, w swoim środowisku.

	Człowiek a środowisko.	Dyskusje na temat pozytywnych i negatywnych aspektów ingerencji człowieka w środowisko. Działalność w Szkolnym Kole Ligi Ochrony Przyrody.	Uczeń wie jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek (wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierny hałas, kłusownictwo).
	Promocja ekologiczna	Przekazywanie wiadomości, w jaki sposób uczniowie mogą podejmować działania proekologiczne w najbliższym otoczeniu. Udział w konkursach ekologicznych, lekcje, pogadanki, gazetki plakaty, rajdy i wycieczki.	Uczeń chroni przyrodę: nie śmieci, szanuje rośliny, zachowuje ciszę w parku i w lesie, pomaga zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato. Uczeń wie, że należy segregować śmieci; rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych. Wie, że należy oszczędzać wodę.
	Zjawiska przyrodnicze	Pogadanki na temat zjawisk przyrodniczych, niebezpiecznych dla życia i zdrowia człowieka.	Uczeń zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych, takich jak burza, huragan, powódź, pożar, i wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia.

Edukacja regionalna	Poznanie najbliższego środowiska społeczno – kulturalnego i specyfiki swojego regionu.	Pogłębienie wiedzy uczniów o własnym regionie, poznanie obiektów przyrodniczych o dużych walorach poznawczych oraz specyfiki środowiska przyrodniczego gminy. Organizowanie i uczestniczenie w konkursach o tematyce regionalnej.	Uczeń zna i docenia walory własnego regionu, zna i szanuje zabytki swojego miasta. Opisuje swoją małą Ojczyznę.
	Rozwijanie więzi ze środowiskiem gminy oraz pogłębianie poczucia odpowiedzialności za własne działania w okolicy i regionie.	Wspieranie kontaktów uczniów z osobami i instytucjami zajmującymi się ochroną i pomnażaniem dziedzictwa kulturowego w gminie i regionie. Wędrówki piesze po okolicy, wycieczki.	Uczeń przejawia lokalny patriotyzm.
	Uczestnictwo w imprezach kulturalnych w mieście.	Wdrażanie uczniów w kultywowanie tradycji miasta i regionu.	Zna tradycje miasta i regionu. Uczeń potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (miasto).
	Kultywowanie tradycji szkoły.	Wdrażanie uczniów w kultywowanie tradycji szkoły - apele, akademie okolicznościowe, obchody święta szkoły.	Uczeń uczestniczy w uroczystościach związanych z tradycją szkoły.

Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.	Kształtowanie więzi z krajem ojczystym.	Kultywowanie wśród uczniów tradycji narodowych. Kształtowanie postaw patriotycznych poprzez wycieczki do miejsc pamięci i święta narodowe. Uczenie szacunku do hymnu i symboli narodowych.	Uczeń rozumie znaczenie ojczyzny, domu rodzinnego i tradycji narodowych . Zna symbole narodowe. (flaga, godło, hymn narodowy) .Uczeń kulturalnie zachowuje się w trakcie śpiewania hymnu narodowego.
	Poznawanie historii polskich bohaterów narodowych, osiągnięć Polaków.	Udział uczniów w akademiach okolicznościowych poświęconych wydarzeniom historycznym naszego kraju.	Uczeń szanuje historię Polski. Wymieni i tłumaczy znaczenie najważniejszych świąt narodowych.
	Polska w Unii Europejskiej.	Ukazanie miejsca Polski w Unii Europejskiej	Uczeń rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej. Uczeń wie jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie

Wychowanie do życia w rodzinie	Ukazanie wartości rodziny w życiu osobistym człowieka.	Uświadomienie uczniom znaczenia rodziny , jej podstawowych funkcji oraz roli jaką spełnia w życiu człowieka Kultywowanie wartości rodziny poprzez urządzenie: Mikołajek, Wigilii, Jasełek, imprez z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki i Ojca.	Uczeń rozumie znaczenie domu rodzinnego i tradycji rodzinnych. Wie co wynika z przynależności do rodziny, jakie są relacje między najbliższymi, wywiązuje się z powinności wobec nich. Ma rozeznanie, że pieniądze otrzymuje się za pracę; dostosowuje swe oczekiwania do możliwości ekonomicznych rodziny.
	Okres dorastania i dojrzewania.	Przekazanie wiedzy o rozwoju społecznych (koleżeństwo, przyjaźń) oraz o zmianach psychofizycznych w okresie dojrzewania. Pomoc w przygotowaniu się do zrozumienia i akceptacji przemian okresu dorastania i dojrzewania.	Uczeń posiada adekwatną do wieku wiedzę na temat relacji społecznych i rozwoju człowieka.
Działalność wychowawcza samorządu uczniowskiego	Praca w szkolnym samorządzie uczniowskim.	Organizacja imprez kulturalnych i rozrywkowych w szkole. Współdecydowanie o sprawach dotyczących działalności wychowawczej w szkole. Demokratyczne wybory opiekuna samorządu. Zabieganie o fundusze na rzecz działalności samorządu. Uczenie aktywności, samodzielności i samorządności.	Uczeń bierze aktywny udział w życiu szkoły.

Współpraca wychowawcza z rodzicami.	Umocnienie dobrych relacji między nauczycielami i rodzicami podczas wspólnie wykonywanych zadań.	Wspólne organizowanie spotkań okolicznościowych, niektórych imprez szkolnych, wycieczek.	Uczeń rozumie znaczenie wsparcia ze strony domu i szkoły, osiąga na miarę swoich możliwości dobre wyniki w nauce, pracuje nad sobą i swoim zachowaniem. Otrzymuje potrzebne wsparcie i pomoc.
	Wymiana opinii i spostrzeżeń, np. w sprawie rozwoju fizycznego, społecznego i psychicznego uczniów lub odczuwanych przez nich potrzeb psychospołecznych.	Umożliwienie dwukierunkowego porozumienia się nauczycieli i rodziców na zasadzie demokratyzmu i partnerstwa w oparciu o konsultacje indywidualne.	
	Niepowodzenia szkole, zachowania problemowe.	Porady odnośnie określonych form oddziaływań wychowawczych.	
	Podnoszenie umiejętności pedagogicznych rodziców w oparciu o przekazywanie rzetelnej wiedzy. Zebrania rodzicielskie.	Spotkania dla rodziców prowadzone przez wychowawcę, pedagoga lub psychologa. Klasowe zebrania rady rodziców, wywiadówki.	
Edukacja czytelnicza i medialna.	Rozwijanie zainteresowań czytelniczych i wykorzystywanie lektury dla twórczej działalności uczniów w oparciu o lektury, wydawnictwa informacyjne, bibliotekę, czytelną i pracownię ICT.	Organizowanie szkolnych konkursów czytelniczych i recytatorskich. Prezentacje ciekawych książek przez uczniów oraz organizowanie kącików dobrej lektury. Zajęcia z zastosowaniem technologii informacyjnych i komputerowych.	Uczeń jest przygotowany do świadomego uczestnictwa w kulturze i odbioru literatury dziecięcej. Uczeń wykazuje większe zainteresowania czytelnicze.

<p>Kształtowanie poszczególnych sfer osobowości dziecka.</p> <p>Wspomaganie dziecka w rozwoju psychicznym, fizycznym, społecznym, aksjologicznym, fizycznym.</p>	<p>Kształcenie sfery psychicznej, emocjonalnej dziecka</p>	<p>Uczenie rozpoznania i nazywania uczuć, lepszego rozumienia siebie i innych. Budowanie atmosfery wzajemnego zaufania. Kształcenie umiejętności wykazywania zrozumienia dla innych.</p>	<p>Uczeń nazywa przeżywane emocje i radzi sobie z nimi adekwatnie do wieku, jest ufny w stosunku do nauczyciela i bliskich kolegów. Rozumie innych.</p>
	<p>Kształcenie sfery moralnej dziecka.</p>	<p>Kształtowanie właściwej postawy wobec Boga, każdego człowieka i siebie. Dbanie o piękno mowy ojczystej, stosowanie form grzecznościowych, nie używanie wulgaryzmów. Wdrażanie do utrzymywania ładu i porządku oraz punktualności. Kształcenie rzetelności i wytrwałości. Uczenie poszanowania mienia własnego, innych osób, mienia szkolnego, przyjmowania odpowiedzialności za własne działania.</p>	<p>Uczeń ma szacunek do siebie i innych. Odróżnia dobro od zła, wybiera pozytywne wartości i wyraża je w określonych postawach.</p>

	<p>Kształcenie sfery interpersonalnej dziecka</p>	<p>Rozwijanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania pozytywnych kontaktów z innymi dziećmi. Kształcenie umiejętności współpracy w grupie. Uczenie koleżeństwa i przyjaźni, świadomości że akceptacja i oparcie w drugim człowieku jest jedną z głównych potrzeb ludzkich. Zapobieganie konfliktom w szkole, pomoc słabszym. Uczenie szacunku dla rodziców i osób starszych. Uczenie odpowiedzialności za środowisko. Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym uczniów. Kształcenie empatii, asertywności, umiejętności słuchania, kultury bycia.</p>	<p>Uczeń poprawnie komunikuje się z innymi, jest koleżeński, życzliwy, szanuje innych.</p>
--	---	--	--

13. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU.

Wychowawcy klas na podstawie niniejszego programu opracowują plany wychowawcze do realizacji w poszczególnych klasach, które zatwierdza dyrektor szkoły. W realizację programu włączają się pozostali nauczyciele, rodzice oraz pozostali pracownicy szkoły.